

PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2015 rugpjūtis Nr.76

*Eina Vasara graži tarsi mama
Su vaikais, su paukščiais žaisdama,
Supasi ant laikrodžio rodyklių
Saulės sūnūs – spinduliai – išdykę.
Nemiegok ilgai – praeis pro šalį,
Nepavysi, neberasi kėlio...
Tam kėly su antpečiais geltonais
Jau budės Rugsėjis kapitonas.
O! Kad vasara nepasibaigtų.
Bet Rugsėjis puola – bėkim gelbėt –
Laikrodžių neturim – turim laiką
Daug daugiau, nei laikrodyje telpa,
Bet pastoja kėlių varnos pilkos...
Verkia pasilikusi viena
Voro siūlu pririšta prie smilgos
Paskutinė Vasaros diena...*

(Juozas Erlickas)

Kad vasara baigiasi, jaučiam turbūt visi. Ir nesvarbu, kad dienos dabar labai karštos, kad margas vasaros rūbas dar matosi darželiuose žydinčiuose kardeliuose ir astrose, galvas kelia jurginai, bet tai jau išeinančios vasaros ženklai. Delnuose jau šiugžda sudžiovintos žolelės, traukiasi diena, po truputį užleisdama vietą nakčiai, papilkėję laukai. Žolinė čia pat.

Šį metų gražiai nusako lietuvių patarlės ir priežodžiai: „Ant Žolinės javų pilnos šalinės“, „Ant Žolinės vaisius Dievas prinokina ir vaikučiams išdalija“, „Nuo Žolinaitės pasirodo ir šalnaitės“, „Žolinė yra pirma diena rudens“, „Nuo Žolinės šuoliais diena trumpėja.“

Tuoj ir šventas Baltramiejus – gandrų atsisveikinimo šventė. Kartais atrodo, kad gandrai labai skuba, juk dar šiluma lepina ir maisto užtenka, tačiau paukščių neapgausi – diena tiek sutrumpėja, kad gandrai jaučia – laikas skristi.

Vasara dar kvepia žolynais, bet jau ruošiasi išeiti. O mūsų laikraščio korespondentės ir redaktorė dar nori pasidžiaugti vasara ir atostogomis, todėl ir šis numeris kiek vėluoja. Rudenį pasitaisykim.

Danguolė Grabauskienė

Rugpjūčio mėnesio jubiliejai. Sveikiname!

50 metų sukanka tauragniškėms **Vidai Jackūnienei** ir **Jolantai Jurgelevičiūtei**, **Zinadai Asmenavičienei** iš Vilkablauzdės kaimo ir **Bronei Lilionienei** iš Bajorų;

60 metų sukaktį švenčia tauragniškę **Tatjana Bernasovskaja**;

70 metų sukanka **Stasei Juotkienei** iš Stūglių kaimo ir

Irenai Stundžienei iš Pilkenių;

80 metų jubiliejų švenčia **Stanislava Narkūnienė** iš Kalvių,

Rimantas Antanas Gineitis iš Tauragnų kaimo;

85 metai sukanka **Onai Kardelienei** iš Sėlės kaimo, **Apolionijai**

Kavaliauskienei iš Tauragnų, **Kaziui Musteikiui** iš Stūglių ir **Jonui Stundžiui** iš Daunorių kaimo;

90 metų jubilėjaus sulaukė **Bronislavas Barkus** iš Daunorių.

*Mano metai jau ieško manęs
Po žolynus, upes, asloje.
Jie tyli labiau už visus –
Mano metai, paviję mane.*

(Stasys Jonauskas)

Atvykus į Ventspilį, prie viešbučio, kuriame gyvename

Danguolė Grabauskienė

Gera sugrįžti ten, kur gera

Šiuos žodžius apie Ventspilį pasakė Inga Šinkūnienė. Ir tai tiesa. Juk tarp 75 žmonių, liepos 31 d.–rugpjūčio 2 d. važiavusių į ekskursiją net 40 važiavo antrą ar trečią kartą. Argi važiuotume, jeigu visi tiesiog nebūtume įsimylėję šio Latvijos kurorto? Žinoma, ne. Kiekvienas kaskart atranda mieste kažką labai savo ir mielo. O kai girdi kalbančius žmones, atrodo, kad pusė Lietuvos suvažiavo būtent čia. Ir nors oras ištis nebuvo labai palankus maudytis jūroje ar degintis saulėje, didžiulės bangos mielai priėmė į savo glėbį visus, panorusius pasidžiaugti jūros teikiamais malonumais. Neskaiciavau, kiek mūsiškių maudėsi, žinau, kad jūroje nesusaldami teškenosi vaikai, suaugusieji išdrįso ne visi. Aš pati labai gailėjausi, kad jūroje maudžiausi tik paskutinę ekskursijos dieną, atrodė, kad šalta, bet vanduo buvo šiltas, bangos didelės ir besimaudydama galvojau, kad turbūt aname pasaulyje buvau žuvis. Tik laiko maudynėms jau buvo mažoka. Niekas, manau, į Ventspilį dar grįšime, kai vėl pasiilgsime šio miesto.

Mintimis apie ekskursiją paprasčiau pasidalinti keletą tų žmonių, kurie jau ne pirmą kartą lankėsi Ventspilyje. Čia mes buvome 2011 ir 2013 metais.

Aldona Kirkienė. Labai mėgstu ekskursijas. Jau net neįsivaizduoju vasaros be kelionės. Ir nesvarbu, kad į Ventspilį jau trečią kartą vykstu. Miestas žavingas ir nepakartojamas, niekada neatsibosta, o jūra švari, audringa ir miela. Džiaugiuosi, kad man su Neringute talkina ir kartu keliauja Rimutė iš Kalvių kaimo. Šį kartą vaikščiojom pažįstamais takais, grožėjomis miesto švente.

Rima norėjo pasikaitinti pajūryje, o Neringutė maudytis, tačiau saulutė nelepino ir teko tik pabraidyti ir pasišildyti kopose. Oras buvo ne pats geriausias, tačiau nuo-

taikos mums nesugadino. Grožėjomės puikiai sutvarkytais parkais, kuriuose pagalbota ne tik apie žmones, bet ir apie gyvūnus – pastatytos linksmos dėžės, skirtos augintinių „turtui“ surinkti.

Miestas atrodo labai saugus, pažiūrėjusios fejerverkų grįžome vėlai naktį, net buvome kiek iš kelio išklydusios, tačiau nepastebėjome girtų, niekas netriukšmavo.

Aldona ir Neringa džiaugiasi jūra

Gintarė Kunickaitė. Į Ventspilį vykau jau antrą kartą, tikrai važiuočiau ir trečią. Bendruomenė suteikia puikią galimybę aplankyti įdomius miestus ir daug ką pamatyti. Net ir sugedus autobusui nepraradau geros nuotaikos. Kelionė buvo

poilsinė, tačiau nuovargis tikrai jautėsi. Apėjome beveik visą miestą, teta nufotografavo net 21 karvutę. Žemėlapyje žymėjomės jau aplankytus objektus, tad tapo nesunku atrinkti, į kurią miesto pusę keliauti kitą dieną. Taip pat radome ir didelę kėdę iš grandinės, ant kurios užlipti labai bijojau, bet vis dėlto pavyko.

Pirmą dieną labai nustebino pro viešbučio langą atskridęs svečias. Tai buvo didelė balta žuvėdra, kuri mėgino iš mūsų atimti vakarienę, savo snapu pagriebė maišiuką su dešra, tačiau nutrūkus maišelio kampui išskrido nieko nepešusi. Dar ilgai atsiminsiu mūsų reakciją pamačius tą žuvėdrą.

Nors jūroje nepasimaudžiau, smagiai laiką praleidau vandens parke, kuris įsikūręs po atviru dangumi. Kelionė tikrai labai patiko, o ką jau kalbėti apie fejerverkus, tokių dar nebuvo tekę matyti anksčiau. Ačiū už galimybę išvykti ir pamatyti ką nors naujo.

Gintarė prie vienos iš karvučių

Lina Paukštienė. Į Ventspilį mes visad norim! Tai švarus, žydintis miestas. Miestą aplankyti visuomet norisi su vaikais. Juk tai – šeimos, vaikų miestas. Smagūs parkai vaikams, kuriuose yra daugybė įvairiausių nemokamų žaidimų.

Atostogų savaitgalį praleidome labai šauniai: šokinėjome per bangas, statėm iš smėlio pilis, Tomutis gelbėjo žuvytes, kurios buvo išmestos į krantą, jas į jūrą vėl grąžino. Linksmi ir triukšmingai vaikai praleido laiką vandens parke.

Aplankėme Ventspilio pajūrio muziejų. Važiavome siaurabėgiu garvežiu su vagonais ir grožėjomės parku. Plaukėme laivu Ventos upe. Buvome mugėje, grožėjomės iš gėlių sukurtais kilimais. Šeštadienio vakarą matėme įspūdingus miesto šventės fejerverkus.

Mato, Ados ir Tomo nuotaika puiki

O mūsų vaikučiai apie Ventspilį sako taip: mums šis miestas patinka todėl, kad jis gražus, yra daug žaidimų vaikams ir didelės bangos jūroje, per jas labai smagu šokinėti.

Gera sugrįžti į Ventspilį ir smagiai praleisti laiką kartu su šeima.

Valda Žebelienė. Ventspilį aplankiau trečią kartą. Kai planavom poilsinę kelionę į Lietuvos pajūrį, buvau nusiteikusi ten nevažiuoti. Toks žmonių knibždėlynas manęs nežavi. Kai Danguolė pasakė, kad yra galimybė važiuoti į Ventspilį, labai apsidžiaugiau ir iš karto užsirašiau į šią kelionę. Ventspilio pajūrio zona labai sutvarkyta. Jokios grūsties, tvarkingi nemokami tualetai, visur švaru. O kas svarbiausia, kad nuvykome miesto šventės metu. Šeštadienį stebėjome šventinę eiseną. Labai patiko jų įvairūs sumanymai. Daug ko galime pasimokyti iš ventspiliečių. O kokie puikūs fejerverkai buvo! Daug vaikščiojome po miestą, labai pavargome, bet įspūdžiai nepakartojami. Išvažiuojant sekmadienį namo, mintyse pasakiau miestui: „Iki pasimatymo“. Kiekvienais metais nors kelias dienas norėčiau tenai ilsėtis.

Edmundas. Kai žmona pasakė, kad šiemet bus poilsinė ekskursija į Ventspilį, panorau ir aš ten nuvykti. Anksčiau sakydavau, kad man neįdomu kelias dienas nieko neveikiant drybsoti prie jūros. Prisiminiau savo jaunystę, technikumą baigimą. Buvau gavęs paskyrimą dirbti Ventspilyje, bet, susiklosčius aplinkybėms, likau dirbti Lietuvoje. Žmona buvo pasakojusi įspūdžius iš praeitų kelionių, bet viena yra klausytis, o kita – pačiam savo akimis pamatyti. Nesigailiu, kad važiauvau. Sužavėjo tvar-

tvarkingas miestas su daugybe gėlių ir... karvučių. Skaičiavom, kiek aš jų mačiau. Aišku, ne visas. Neturėjom tokio tikslo. Labai patiko šventinė eiseną. Sužavėjo vedami šunys, tokie prašmatnūs, išpuoselėti. Buvo įdomu pamatyti motociklininką, gatvėje atliekantį įvairius triukus. O jau mašinos, ekskavatoriai, kita technika! Tokie švaručiai, ką tik nudažyti. Atrodė, kad jie pirmą sykį išriedėjo į gatvę. Tokia daugybė žmonių, o gatvėje nepamatysi numestos šiukšlės. Buvo smagu pasivaikščioti po miestą, plaukti laivu, važiuoti traukinuku, apžiūrėti inkarus. Nors nebuvo šilta ir pūtė smarkus vėjas, pabraidėme jūroje, prisirinkome gražių akmenukų.

Trys dienos pralėkė kaip akimirka. Liko labai gražūs prisiminimai.

miestas. Kiekvieną kartą nuvykus pamatai kažką naujo, neįprasto. Čia puikiai galima pailsėti ir prie jūros, ir parkuose, dalyvauti įvairiose edukacinėse programose, visada surasi, kur gali turiningai praleisti laiką. Ypač džiugu, kad didelis dėmesys yra skiriamas vaikams ir jaunimui, tai matyti iš įrengtų žaidimų aikštelių ir sporto aikštynų. Visada gera sugrįžti ten, kur jautiesi patogiai, saugiai, nesijauti kaip silkė statinėje, apsvaigusi nuo įkyriai siūlomų paslaugų, garsiai grojančios muzikos ir triukšmo. Todėl palyginti ilga kelionė, joje patirti įvairūs nesklandumai yra niekas, palyginti su tuo, ką tu patiri, atrandi, pamatai ir sužinai. Gera sugrįžti ten, kur gera.

Nuotraukoje: **Inga, Saulius ir Justas Šinkūnai**

Valdai ir Edmundas Žebeliai

Grožėjomės floristiniais kilimais (sukurta net 50)

Inga Šinkūnienė. Kodėl visada vykstame į Ventspilį? Gražus, švarus, nuolat puoselėjamas

Prie Gėlių karvutės

Paplūdimio malonumai

Bronė Juknevičienė

Apie kultūrą

Neslėpsiu, kad šitą straipsnį parašyti paskatino viename iš rajono laikraščių pasirodę pasvarstymai apie kultūros namų darbą. Trijuose laikraščio numeriuose buvo rašoma, kad kultūros darbuotojai jau daug metų *miega*, nemato prasmės aktyviai ir įdomiai dirbti, kažką keisti, o kai kurių visas darbas – tik „atrakinti kultūros židinio duris ir vakare vėl užrakinti“ (citata iš laikraščio, pastaba autorės). Tiesa, tuose pačiuose straipsniuose rašoma, kad „tarp mūsų yra kultūrininkų, kurie nors ir už mažą atlygį, bet dirba „*nuo dūšios*“. Perskaičiusi tokias mintis iškart pagalvojau, kad mūsų kultūros namams priekaištai dėl *miego* netinka. Bet gal esu neteisi, nes mano požiūris gali būti subjektyvus? Aš pati einu beveik į visus renginius kultūros namuose, prisidedu prie kai kurių rengimo, o ir vyras toje veikloje dalyvauja, todėl kultūros centro darbuotojų veiklą vertinu tik gerai. O ką galvoja tauragniškiei? Kad nebūčiau skaitytojų įtarta koku nors tendencingu pašnekovų pasirinkimu, du vakarus iš eilės ėjau į kiekvieną A. Musteikio g. namą (nuo sankryžos iki gatvės pabaigos) ir kalbėjausi su žmonėmis. Tiesa, ne visus gyventojus radau namuose, kiti gal negirdėjo beldimo, dirbo ar turėjo svečių.

Klausimai visiems buvo vienodi. Norėjau sužinoti, ar mano pašnekovai dažnai lankosi kultūros centro renginiuose, kodėl lankosi ar ne, kokie renginiai jiems labiausiai patinka, o kadangi mūsų kultūros centre žiūrovų susirenka pakankamai gausiai, tai dar norėjosi išgirsti, kas, jų manymu, tauragniškius skatina lankytis renginiuose.

Angelija Musteikienė sako, kad dabar retai lankosi renginiuose, paskutinį kartą buvo Motinos dienos minėjime. Labai patiko, žavėjosi puikiai išmokytais mokiniais. Anksčiau dažnai nueidavo, nes „jaunas žmogus yra jaunas, o dabar neinu, nes jau pati savęs bijau, taip negražiai atrodau“. Jos nuomone, amžius daro savo, viešumoje nebegali rodytis, reikia „sėdėt savo vietoj“. Bet apie renginius žino iš kitų, žino, kad būna gražu, o gyvendama centre kuo puikliausiai girdėjo kapelos koncertą per miestelio jubiliejaus minėjimą.

Zenonas Taleikis į renginius eina dažnai, nes mėgsta saviveiklą, patinka tauragniškių iniciatyva. Gerai, kad žmonės juda, kruta, kultūros centre daug renginių vyksta. Jam labiausiai patinka kalėdinės vakaronės, kai žmonės gali kartu pabūti, pabendrauti, pašokti. Tokios vakaronės suburia žmones. Dar džiaugiasi valstybinių švenčių minėjimais Tauragnuose, nes jie įdomūs, tik gaila, kad dar ne visi žmonės supranta, jog reikia iškelti valstybės vėliavą. Jo nuomone, kaime labiau reikia vietos kultūros darbuotojų organizuojamų renginių, o ne atvažiuojančių atlikėjų, nes „žmonės ne tokie jau pinigingi“. O savi paruošia ne ką prasčiau.

Apolonija ir Leonas Marčiulioniai labai dažni renginių žiūrovai, nes Tauragnuose tai vienintelė pramoga.

Ir ne tik dėl to. Lankosi, nes įdomu, yra kur „atsigauti dūšiai“. A. Marčiulionienė labiausiai dėkinga už surengtus V. Noreikos ir Naisių vasaros teatro pasirodymus, po jų buvo taip gera sielai. O ir mūsų kultūros centras „nemiega joku miegu“ – yra aktyvus ir veiklus. Ir saviveiklininkų daug, ir sportininkų, atrodo, ir iš kur čia tų žmonių imasi. Marčiulioniams labai patinka teatras. Režisierė Loreta labai atsakingai ruošia pastatymus, labai viską apgalvoja, sąžiningai dirba, kad žiūrovams būtų įdomu. Moterys dainininkės labai patobulėjo. Taigi Tauragnuose yra ką pažiūrėti. Patinka valstybinių švenčių minėjimai, Kovo 11-osios ir E. Šimkūnaitės gimtadienio šventė, daugelį žmonių, ne vien tauragniškius, suburiantis himno giedojimas Liepos 6-ą dieną. Puiku, kad Tauragnai turi gerą kultūros centro renginių organizatorę Danguolę – ji puikiai dirba ir kaip bendruomenės pirmininkė, ir kultūros centre „tikrai savo vietoj“.

Verutė Gimbutienė. „Negaliu pasakyti, kad dalyvauju kiekviename renginyje, bet stengiuosi nueiti kuo dažniau. Žinau, kad visada bus gražu, nesvarbu, ar koncertas, ar šventinis minėjimas, ar spektaklis. Žinau, kad bus įdomūs ir prasmingi renginiai. Ypač patinka spektakliai, romansų vakarai, sunku ir išskirti – daug gerų renginių pas mus yra. Loreta labai atsakingai, daug ir įdomiai dirba, daug skaito, ieško idėjų. Patinka visa Tauragnų saviveikla. Į renginius kultūros centre ateina ne vien tauragniškiei, atvažiuoja ir iš Klykių, Šeimaties, kitų kaimų. Žino, kad bus verta, nes lygis jau yra. Yra buvę, kad atvažiuojantys atlikėjai nesurenka tiek žiūrovų, kiek vietiniai“.

Bronė Žvirblienė labai domisi kultūros centro renginiais, tik gaila, jog dėl sveikatos negali aplankyti tiek, kiek norėtų, o jei ne kaimynės pagalba (J. Toleikienės, pastaba autorės), tai ir tiek nepamatytų. Dabar abi nuvažiuoja iki kultūros centro, renginių specialiai nesirenka, važiuoja, kada sveikata leidžia. Labai norėjo pamatyti miestelio jubiliejaus šventę, bet sušlubavo sveikata. Buvo laikas, kai ėjo į daugelį renginių, nes savi žmonės dalyvauja, ypač džiugina vaikų pasirodymai. Pagaliau, kurgi Tauragnuos daugiau nueisi? Mokytojos nestebina žiūrovų gausa mūsų kultūros centre, nes renginiai visada kruopščiai paruo-

šti, yra ką pažiūri.

Joana Toleikienė renginiuose lankosi dažnai, žinoma, dabar apsilankymai priklauso nuo to, kaip tą dieną jaučiasi. Eina į renginius, nes nenori „atsilikti nuo gyvenimo“. Jai labai įdomu pamatyti, kas paruošta. Labiausiai patikusių pasirodymų negalėtų išskirti, matosi, kad dirbama, ir dirbama labai gerai, netinginiaujant. Priduria, kad „man atrodo, niekada dar nebuvo taip gerai ir įdomiai dirbama, kaip dabar“. Galų gale, jei nebūtų įdomu, tai niekas ir neitų. Ar ne?

Roma Saplinskienė renginiuose lankosi ne taip jau dažnai, nes laiko pristinga, bet sako jaučianti „tą kultūros darbuotojų dvasią, jų darbą ir atsidavimą“. Visi Tauragnų kultūros centro darbuotojai atitinka savo pareigas pagal visus reikalavimus. Vyksta daug renginių, atvažiuoja kolektyvai iš kitur, mūsų saviveiklininkai išvažiuoja. Kiek jie visi atiduoda savęs darbui! O centro darbuotojai moka bendrauti su žmonėmis, dirbti, uždegti, kad dainininkai ar teatro artistai ateitų į repeticijas. Jie dirba daugiau negu gauna piniginio atlygio. Ypač R. Saplinskienę žavi teatras, režisierės Loretos darbas: juk reikia surasti tinkamą veikalą ir kiekvienam tinkantį vaidmenį, kad pastatymas būtų sėkmingas. Ir Vilma tiek dirba su dainininkėmis, ir kapelą subūrė. O Danguolė – darbo rezultatai matyti ir bendruomenėje, ir kultūros centre. Ji – organizatorius, kokių retą. O ir visos moterys dirba, nes „pačioms malonu ir gera“. Žmonės tai tikrai mato ir įvertina.

Žinoma, Tauragnuose kitokių pramogų nėra, tik renginiai kultūros centre, bet jie nebūtų lankomi, jei nebūtų įdomūs. Vyksta ne vienas tradicinis renginys, pavyzdžiui, kalėdinis pavakarojimas, bet vis kas nors įdomaus sugalvojama, ir žmonėms miela ir linksma kartu pabūti.

Osmundas Papirtis. Aš nesu meno žmogus, nei dainuoju, nei šoku, nepatinka liaudiška muzika. Saviveiklai turiu savo reikalavimus. Nežinau, kaip mane reikėtų pritraukti į renginius. Neturiu kompanijos – gal dar ir dėl to nenuėinu. Gal ir gerai būtų nueiti, o gal ir jaučiu savotišką kaltę, kad neprisidedu „prie savo ir kitų kultūrinimo“. Tauragnų kultūros centras „šiek tiek juda, šiek tiek miega... Gal čia reikėtų dėti daugtaškį?...“ Jaunimą reikėtų pritraukti.

Aldona ir Alvydas Driukai dalyvauja vos ne visuose renginiuose, eina abu, nebent atsiranda labai svarbi priežastis, dėl kurios negali dalyvauti. Kaip nesilankysi, jei visi renginiai geri, yra ką pažiūrėti, pasimokyti. Žavimės ir drama, ir ansambliais. Tauragnų tikrai geras lygis, vyksta visapusiška veikla. Labai vertinam atgijusį teatrą. Tauragnuose tokia renginių įvairovė, kad sunku ką nors išskirti. Danguolė puikiai „viskam diriguoja“, ir Gražina (muziejininkė, pastaba autorės) prisideda prie renginių organizavimo. Visos dirba sutartinai, todėl yra ir rezultatas.

Žiūrovų netrūksta, bet kartais pagalvojam, kad dar daugiau galėtų ateiti. Yra buvę, kad pati paraginau eiti, bet

yra buvę ir taip, kad žmonės nežinojo apie renginį. Skelbimai tik centre. Gal reikėtų daugiau viešinti, skelbti?

Tauragniškis (nenorėjo, kad būtų skelbiama pavardė) sakė, kad neina į renginius, nes nebe tie metai. Gal ir norėtų kada nueiti, bet „neturi kompanijos“. Taigi apie Tauragnų kultūros centro veiklą neturi ką pasakyti.

Ačiū visiems už išsakytas mintis (visi taip ir pabrėžė, kad sako savo nuomonę). Neslėpsiu, malonu buvo girdėti, kad taip puikiai vertinamas kultūros centro darbuotojų ir saviveiklininkų darbas. Dar kartą noriu pabrėžti, kad straipsnį parašiau ne kaip atsaką Utenos laikraščiui, nes gerų atsiliepimų apie mūsų centrą girdėjau ir iš uteniškių. Man labai norisi, kad žmonės kalbėtų įvairiais klausimais, viešai išsakytų savo nuomonę. Diskutuoti kviečiau ne viename savo straipsnyje. Kviečiu ir dabar, jei kuris nori pasakyti savo nuomonę, bet nebuvo išklaustas.

Artėja ruduo (kaip bebūtų liūdna, bet vasara baigiasi), bet artėja naujas kultūrinės veiklos sezonas, darbuotojos grįžta po atostogų – ir vėl naujos mintys, idėjos, sumanymai, tradiciniai, bet pamėgti renginiai, ir mes, mielai besilankantys savo kultūros centre pas savus kūrybingus žmones.

Redaktorės prierašas. Kadangi pati redaguojau laikraštį ir dirbu kultūros namuose, gavusi šį Bronės straipsnelį galvojau, kad gal netinka spausdinti – lyg pagyros sau. Bet visgi manau, kad žmonės kalbėjo nuoširdžiai, išsakė savo nuomonę ir mes, visos kultūros darbuotojos, džiaugiamės, kad tiek gerų žodžių pasakyta. O pastabos irgi labai svarbios. Jeigu kas turit kokių pasiūlymų, visada laukiam. Šiaip manau, kad labai teisingi knygoje neseniai perskaityti žodžiai: kaip tu žiūri į pasaulį, taip pasaulis žiūri į tave.

**2015 metai paskelbti
Etnografinių regionų metais. Ši
medžiaga perspausdinta iš knygos
„Utenos krašto kulinarinis paveldas“
(parinko Danguolė Grabauskienė)**

Albina ir Petras Kazickai

Albina Kazickienė. Gyvenu Tauragnuose. Visą gyvenimą paskyriau pedagoginiam darbui – daugelį metų aš ir mano vyras Petras mokytojavome Tauragnų mokykloje. Pateikiu keletą senovinių patiekalų receptūrų.

Kapotos mėsos skilandis

Kiaulienos kumpis, česnakas, pipirai, druska, kiaulės skrandis.

Kiaulienos kumpį sukapti, pridėti druskos, česnako, pipirų ir kietai prikimšti kiaulės skrandį, jį paslėgti ir laikyti parą, po to išrūkyti ir vėl paslėgti. Darydavo dažniausiai po kiaulės skerstuvų.

Kimšti burokėliai

Burokėliai, druska, rūkytas kumpis, svogūnai, česnakai, truputis grietinės, sviesto.

Nupjauti išvirtų burokėlių viršų, išskaptuoti vidų ir pridėti smulkinto rūkyto kumpio, česnakų, grietinės, sviesto, uždengti nupjauta viršūnėle ir kepti pečiuje arba orkaitėje. Tai daugiau šventinis patiekalas, ruošdavo, kai būdavo daugiau žmonių.

Kumpis, keptas duonos kepale

Kumpis, dešra, pipirai, duonos tešla iš ruginių miltų, mielių, vandens, druskos.

Tešlą rauginti 2-3 paras, kad išrūktų. Išminkyti, palikti pasikelti. Tada iškočioti, kumpį dėti į vidų, užglaistyti ir kepti orkaitėje ar *pečiuje* 1,5-2 val. valgyti su ta pačia duona. Tai kalėdinis arba velykinis patiekalas.

Knygoje taip pat galime rasti nemažai receptų, užrašytų Tauragnų apylinkėse 1977 metais Vilniaus universiteto ekspedicijos metu. Daugelio receptų autorių jau nebėra tarp mūsų, tačiau receptai nepaseno. Štai keletas jų.

Karolinės zacirka.

Tarkuotas bulves sumaišyti su miltais ir krėsti šaukštu į verdantį vandenį.

Bulbiešnikai. Sutarkuoti bulves, išsunkti, įdėti grietinės, kiaušinių, spirgučių ir kepti keptuvėje. Į vidų dar galima įdėti mėsos. Kepti krosnyje ant pado arba *blėkoje*. Iškepus sudėti puodan, aptepti riebalais. (Genė Aleknienė, Varniškių k.)

Avižinis kisielių. Avižas sudžiovinti, sumalti, užmaišyti, kai parūgsta, iškošti per sietą ir pilti katilan, išvirti. Pridėti sviesto ir aliejaus. Burokų, kopūstų išvirti, bulvių, *cibulių* pridėti. (Ona Šinkūnaitė-Kindurytė, Balčių k.)

Bulvių dažinys. Kai turi riebalų, jį pasparginti, dėti išvirtų kopūstų, *cibulės*. Iš bulvių dažinį padaryti. Virtas bulves sutrinti, pieno įpilti, riebalų ir valgyti.

Krakmolo dažinys. Pieną užvirinti, atskiesti krakmolą šaltu pienu ar vandeniu, pridėti spirgiukų.

Bulbiešnikai. Bulves su *lupynom* išvirti, nulupti ir išnešti laukan atšaldyti. Sugrūsti net pora kartų. Lieka tarsi masė. Kočioti ant stalo. Supjaustyti, pavolioti *šustiniais* miltais, jei neturi – rupiais miežiniais miltais. Jei maži klečkiukai, tai *pečiuj* ant ližės kepti. Supilti puodan, uždėti sviesto, grietinės ir vėl *pečiuun*. Jei dideli, tai iškočioti blynus, įdėti kopūstų, morkų įdaro, kartu užmaigyti ir kepti *pečiuj*. Kartais galima kruopų įdėti. (Marijona Žirmantienė-Pakalnytė, Minčios k.)

Krekenos. Krekenas pasūdyti, įdėti *užkulos* ar lašinių, jei turim, pieno įpilti, jei ne – vandens. Storai iškepti. Galima rankoje laikyti. (Ona Vapsvaitė, Balčių kaimas)

Knygoje randame pora senovinių valgių receptų, užrašytų Daunorių kaime iš **Bronislavo Barkaus**, kuris šį mėnesį švenčia 90-metį.

Grucė. Išvirti puodą žirnių, įdėti svogūną.

Maišymas. Parūgenti miltus, įdėti riebalų, pipirų, svogūną, truputį kiaulės kraujo. Verdant gerai maišyti.

Jei ir Jūs žinote kokių senovinių patiekalų, – rašykite mums.

Tęsiame rubriką „Kai aš mažas buvau”

„Kai aš buvau mažas, buvau tokia pat *nepasėda*, kaip ir dabar“, – sako mergaitė iš šios nuotraukos. Nors čia – visi labai rimti ir ramūs, mergaitė irgi. „Kaip pastatė, taip ir stoviu“, – sako ji. O jei *nepastatydavo*, tai ji ir nestovėdavo. Bet kol dar nemokėjo vaikščioti, buvo labai rami. Tokia rami, kad mama sakydavo, jog net nesitiki, kad taip gali būti. Miegodavo *spakaina* ištisai. O kai pradėjo vaikščioti... Labai mėgdavo nueiti pas kaimynus pavalgyti. Pas Meidų (dabar tame name A. Musteikio gatvėje gyvena Giruckai) nueidavo pavalgyti burokėlių sriubos, sako, kad jos mama tokios skanios nemokėdavo išvirti. Ir pas Šakalį valgydavo. Gal svetimuos namuos valgis visiems vaikams skanesnis? Ji sako, kad net kotletai mokyklos valgykloje būdavo skanesni, nei namuose. O jos vyras Romas pas kaimynus valgydavo cepelinus ir sakydavo, kad labai skanūs! (Mama išvirdavo cepelinų ir nunešdavo kaimynams, o Romas pas juos valgydavo nežinodamas, kad tai jo mamos virti cepelinai, bet namuose ne tokie skanūs).

Romas Tubelis su mama

Jau laikas pasakyti, kad nuotraukose Giedrė Tubelienė, buvusi Mikulėnaitė (jei mergaitės nepažinot, tai jau tėvus tikrai!) ir

Romas Tubelis su mama. Romas gimė Kazachstane, kur tėvai buvo išvažiuavę uždarbiauti. Tą dieną, kai jis gimė, Irtyšiaus upėje nuskendo kazokas su arkliu. Tėvai pasakojo apie tai kaip apie labai įsimintiną įvykį. Romas vaikystėje buvo toks mažas, kad į savo namus įlisdavo pro *fortkę* (orlaidę). Grįžo į Lietuvą būdamas trejų metų ir nemokėdamas lietuviškai. Pusseserės prašydavo: „Дашь конфеты, дашь конфеты!“

O Giedrė (jai 5 ar 6 metai) nufotografuota prie senojo Mikulėnų namo, 1 km nuo Tauragnų, už Blažio. Sako, kad jaučianti ypatingą nostalgiją tėvų namams, net sapnuojanti, jog namai dar stovi, o ji ten nuvažiuoja. Prie jų namų buvo aukštos įtampos laidai, ant kurių priskrisdavo daug varnų. Giedrė toms varnoms diriguodavo, įsivaizduodama, kad čia jos choras. Kaime buvo daug vaikų, visi prisigalvodavo įvairiausių žaidimų. Niekada nesitrindavo apie tėvus ir nesakydavo, kad nėra ką veikti.

Dvi lyg ir niekuo neišsiskiriančios nuotraukos iš šeimos albumo, o kiek malonių ir įdomių prisiminimų....

Bronė Juknevičienė

Giedrė su tėvais

Danguolė Grabauskienė

Apie vyšnius ir nelaimingus žmones

Liepos pabaigoje gal trečdalis sodo vyšnelių pasipuošė uogomis. Vieną rytą muziejininkė Gražina paskambino – reikia nuskinti. Kad ir atostogos, bet vyšnios nelauks, kol atostogos pasibaigs, taigi pasiėmusios po nemažą kibirėlį patraukėme į Gesės vyšnių sodelį. Nuskynėme prinokusias, ištis labai skanias vyšneles. Paskui pora valandų abi kauliukus išiminėjom, pasvėrėm – šeši kilogramai. Išvirėm uogienę. Džiaugėmės abi, kad galėsime patys per kokią šventę paragauti ir svečius pavaišinti. Juk pirmosios uogos iš sodelio.

Kam aš visa tai rašau? Nerašyčiau, jei ne tolimesni įvykiai, kuriais jau džiaugtis nesinorėjo. Dar ne visai prinokusių uogų liko sodelyje nemažai, o už dienos jos atsi-

Suskintos uogelės

Išvirta uogienė

dūrė... šiukšlių dėžėje prie kultūros namų. Valda atėjusi į darbą rado daug jų primėtyta prie durų, o dar daugiau šiukšliadėžėje. Nuėjome į sodelį – ant šakelių nebebuvo nė vienos uogelės...

Nesupratome, kodėl taip pasielgta, nežinome, kas tai padarė. Tik galvoju, koks nelaimingas turėtų būti žmogus, kokia vargana jo *dūšia*, kad taip pasielgtų. Gražina paguodė, kad šiemet nors nuo Eugenijos Šimkūnaitės kapo vyšnių niekas nenuskynė. Tiesa, pamažu pamažu ir jos nuo medelio buvo nurinktos...

Ir šiukšlių dėžėje...

Gal kitais metais vyšnių bus daugiau ir jau tauragniškius reikės kviesti į vyšnių valgymo ir skynimo talką. Ir tikiuosi, kad mūsų tarpe nebus to

žmogaus, kuris taip šiemet pasielgė. Nesinori manyti, kad tai tauragniškis. Gal kas iš svetimų...

Apie tvorą ir „tikrus“ sportininkus

Taip jau yra, kad šis puslapis nelabai linksmas. Mano trumpos pastabos apie tvorą, dar visai neseniai apjuosusią teritoriją prie kultūros namų.

Galime ginčytis dėl jos kokybės, bet turbūt vienareikšmiškai negalime pritarti barbariškam elgesiui – vienoje pusėje tvoros metaliniai virbai nupjauti, kad būtų galima pralįsti (matote **nuotr.**). Tai padarė turbūt ne vaikai (jiems būtų per sunku), tauragniškių jaunimo taip pat nedrįsčiau kaltinti, dažnai matau, kaip jie atvažiuoja ar ateina iki kultūros namų ir tvarkingai eina į sporto aikštelę pro vartus. Matyt, kažkam iš kitos miestelio pusės buvo labai sudėtinga apeiti aplink, tai pasitrumpino sau kelią. Anądien mačiau, kaip ir solidžios moteriškės, jau ne piemeniško amžiaus, pro tą skylę įlindo ir linksmi žaidė lauko tenisą. Ką gi, vartai „atverti“, kam vargintis ir paėjėti keletą žingsnių. Jeigu taip toliau vaikščiosim, tuoj tvora neatlaikys... Nors reikėtų žinoti, kad vaikšto šitie „sportininkai“ per privačią teritoriją.

Kaimynė pasakojo, kad jos anūkai, kurie vasarą iš Vilniaus atvažiuoja, labai džiaugėsi, kad tokia aikštelė (ir dar nemokama!) yra Tauragnuose, sako, dar Vilniuje tokią ne visur rasi. Jie čia mielai sportavo.

Taigi galvoju, kodėl taip elgiamės? Ar kad tai ne mūsų nuosavybė? Kad, atseit, visų? Žinoma, visi norintys gali ateiti žaisti, apribojimų nėra. O saugoti ar bent negadinti? Kieno čia pareiga? Seniūno? Bendruomenės pirmininkės? Kultūros darbuotojų? Seniūnaitės?.. Kaip ir su tom vyšnelėm, tai ir čia vis galvoju, kad tauragniškiečiai negalėtų taip pasielgti. Bet tai turbūt tik savotiškas savęs raminimas ir noras tikėti savais žmonėmis, bet, kaip sakoma, šaukštas deguto visą statinę medaus pagadina...

AKTUALU

Seniūnijoje priimami prašymai dėl **socialinės paramos ir nemokamo maitinimo**. Mokiniai turi teisę į nemokamą maitinimą ir į paramą mokinio reikmenims įsigyti, jeigu šeimos vidutinės pajamos vienam iš bendrai gyvenančių asmenų per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (153 Eur).

Taip pat gali gauti nemokamą maitinimą ligos, nelaimingo atsitikimo atveju, netekus maitintojo, kai bendrai gyvenantys asmenys augina tris ir daugiau vaikų ar vaikus augina neįgalūs bendrai gyvenantys asmenys, atsižvelgiant į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, jeigu vidutinės pajamos vienam asmeniui yra mažesnės kaip 2 VRP dydžiai (204 Eur).

Mokiniam gali būti skirti nemokami pusryčiai ar pavakariai, jei pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį yra mažesnės už 1 valstybės remiamų pajamų dydį (102 Eur). Mokiniam nemokamas maitinimas skiriamas nuo mokslo metų pradžios iki mokslo metų pabaigos.

Primename, kad Socialinė parama skiriama vaikams, kurie mokosi bendrojo lavinimo mokyklose, profesinėse mokyklose, ikimokyklinio ugdymo mokyklose. Socialinė parama neskiriama vaikams, kurie yra išlaikomi valstybės arba savivaldybės finansuojamose įstaigose arba kuriems įstatymų nustatyta tvarka yra skiriama globos (rūpybos) išmoka. Mokinio reikmenims įsigyti (įskaitant pirkimo PVM) skiriama 45,6 Eur suma vienam mokiniui per vienus kalendorinius metus.

Dėl paramos kreiptis į socialinę darbuotoją **Inga Motiejūnienę** pirmadienį–penktadienį nuo 8 val. iki 15 val. Tel. 8 389 61 748; Mob. 8 652 81 288.

KVIEČIA UTENOS MIESTO ŠVENTĖ UTENAI – 754

Skiriama Lietuvos Etnografinių regionų metams

ŠVENTINIAI RENGINIAI (pagrindiniai, smulkia šventės programą vėliau rasite spaudoje)

Rugsėjo 3 d. 17.30 val. XIX Aukštaitijos vargonų muzikos festivalio atidarymas Utenos kultūros centre. Dalyvauja ansamblis „Giunter percussion“.

Rugsėjo 4 d. 17 val. UTENOS alus – Utenai. Renginio metu laukia daug įdomių pramogų. Vakare džiugins du gyvo garso koncertai: grupės RONDO ir BIPLAN. Vakaro kulminacija – šventiniai fejerverkai su specialia muzikine programa. *Renginys nemokamas. Asmenys iki 18-os metų įleidžiami tik su tėvais.*

Rugsėjo 5 d. 10–15 val. Nemokamos ekskursijos Šiuolaikinės aludarystės pažinimo centre.

Rugsėjo 5 d. 9 val. Į šventę Utenos miesto gatvėmis kviečia baikerių klubas „Ugnies ratas“.

11 val. Baikerių paradas iš Utenio aikštės Kauno, J. Basanavičiaus, Aušros gatvėmis. Šventinės eitynės iš Utenio aikštės Kultūros centro link.

12 val. Iškilmingas šventės atidarymas estradoje prie Kultūros centro nuo Dauniškio ežero pusės.

13 val. Karinių jūrų pajėgų pučiamųjų orkestro koncertas.

13.30 val. Utenos moksleivių ir gimnazistų koncertas-pasveikinimas „Būk sveikas, mano mieste!“

11–18 val. Floristiniai kilimai „Savas kraštas gražiausias“. Skvere prie J. Basanavičiaus paminklo ir Aušros g.

14–18 val. Etnografiniai kiemai „Kožnas paukštelis savaip šneka“ (Aukštaičių, žemaičių, dzūkų, suvalkiečių, Pamario krašto ir Utenos kaimiškųjų seniūnijų Gaspadoriai ir Gaspadinės laukia visų svetelių Dauniškio ežero pakrantėje.)

14 val. Tarptautinis folkloro festivalis „Iš tėvonijos versmių. Scenoje prie Dauniškio ežero.“

14–17 val. Tradicinių amatų kiemas „Ateik. Susipažink. Išmok“ prie Dauniškio ežero.

19 val. Grupė SKYLĖ ir AISTĖ SMILGEVIČIŪTĖ. Estradoje prie Kultūros centro nuo Dauniškio ežero pusės

20 val. Gegužinė su ansambliu JONIS ir kapela „Daugailių berniokai“.

22 val. Fontano Dauniškio ežere programa. Šventiniai fejerverkai.

23 val. Vakaro koncertas. Saulius Prūsaitis.

A†A Seniūnijoje

Liepos mėn. mirė

GENOVAITĖ MAČIULIENĖ, 89 metų,
Sėlės k.

JUOZAPAS SVARAUSKAS, 88 metų,
Tauragnai

Užjaučiame artimuosius

Nuotraukos Dainiaus Atkočiūno,

Danguolės Grabauskienės,

Rimos Narkūnaitės,

Linos Paukštienės, Janės Šinkūnienės,

Žymanto Trimonio,

taip pat iš asmeninių archyvų;

Redagavo ir maketavo

Danguolė Grabauskienė

Spausdino Utenos spaustuvė

Rašykite mums dangsidabr@gmail.com